

ข่าวสารด้านการเกษตรสหภาพยุโรป

สถานการณ์ | กฎระเบียบ | แนวโน้ม ในตลาดอาหารและสินค้าเกษตรยุโรป

ข้อตกลงความร่วมมือทางเศรษฐกิจ (CEPA) ระหว่างสหราชอาณาจักร-ญี่ปุ่น และประโยชน์ต่อภาคเกษตร

สหราชอาณาจักรและญี่ปุ่นบรรลุข้อตกลงความร่วมมือทางเศรษฐกิจ หรือ UK-Japan Comprehensive Economic Partnership Agreement (CEPA) เมื่อวันที่ 11 กันยายน 2563 โดยใช้เวลาเจรจาเพียง 3 เดือน และนับเป็นข้อตกลงการค้าฉบับแรกของ UK ภายหลังจากถอนตัวออกจากสหภาพยุโรป (Brexit) การที่การเจรจาสามารถหาข้อสรุปได้อย่างรวดเร็ว เพราะมีส่วนคล้ายคลึงกับข้อตกลง EU-Japan Economic Partnership Agreement (EPA) ที่เริ่มใช้ตั้งแต่เดือนกุมภาพันธ์ 2562 เพียงแต่ข้อตกลง UK-Japan CEPA ครอบคลุมกว้างขึ้นในประเด็นเกี่ยวกับเศรษฐกิจดิจิทัล (เช่น การขยายตลาดดิจิทัล การโอนข้อมูลระหว่างสองฝ่ายที่เสรีมากขึ้น การคุ้มครองข้อมูลดิจิทัล เป็นต้น)

นาง Liz Truss เลขาธิการการค้าระหว่างประเทศของสหราชอาณาจักร และนาย Motegi Toshimitsu รัฐมนตรีต่างประเทศของญี่ปุ่น ได้ร่วมลงนามข้อตกลง UK-Japan CEPA ที่กรุงโตเกียว ประเทศญี่ปุ่น เมื่อวันที่ 23 ตุลาคม 2563 โดยข้อตกลงจะมีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2564 เป็นต้นไป ซึ่งจะทำให้อัตราภาษีนำเข้าของสินค้าจำนวนมากถูกยกเลิกหรือปรับลดลงเร็วขึ้น ขจัดอุปสรรคทางการค้าที่ไม่ใช่ภาษี เพิ่มการไหลเวียนทางการค้า การลงทุน และการจ้างงานของทั้งสองฝ่าย รวมทั้งผู้บริโภคได้รับประโยชน์จากราคาสินค้าที่ถูกลง

ข้อมูลการค้าสินค้า-บริการระหว่างญี่ปุ่นและสหราชอาณาจักร

ญี่ปุ่นเป็นคู่ค้าที่สำคัญอันดับที่ 11 ของ UK และเป็นตลาดนอก EU ที่ใหญ่เป็นอันดับ 4 (รองจากสหรัฐอเมริกา จีน สวิสเซอร์แลนด์) จากสถิติปี 2562 การค้าสินค้า-บริการระหว่าง UK และญี่ปุ่น มีมูลค่าเกือบ 32,000 ล้านปอนด์หรือคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 2.2 ของมูลค่าการค้าทั้งหมดของ UK แบ่งเป็น การค้าสินค้า (ร้อยละ 54) และการค้าบริการ (ร้อยละ 46)

การค้าสินค้า-บริการระหว่าง UK-Japan ปี 2562 (หน่วย : ล้านปอนด์)

สินค้า-บริการ	การค้าสินค้า	การค้าบริการ	การค้ารวม
UK ส่งออกไปญี่ปุ่น	7,300	8,000	15,200
UK นำเข้าจากญี่ปุ่น	9,700	6,600	16,300
มูลค่าการค้ารวม	17,000	14,600	31,600

สินค้าที่ UK ส่งออกไปญี่ปุ่นมาก : เครื่องกำเนิดไฟฟ้า (1,200 ล้านปอนด์) รถยนต์ (1,100 ล้านปอนด์) ยาและเวชภัณฑ์ (800 ล้านปอนด์)

สินค้าที่ UK นำเข้าจากญี่ปุ่นมาก : รถยนต์ (1,500 ล้านปอนด์) เครื่องกำเนิดไฟฟ้า (1,100 ล้านปอนด์) เครื่องใช้ไฟฟ้า (800 ล้านปอนด์)

บริการที่ UK ส่งออกไปญี่ปุ่นมาก : บริการทางการเงิน (4,200 ล้านปอนด์) บริการทางธุรกิจอื่นๆ (1,600 ล้านปอนด์)

บริการที่ UK นำเข้าจากญี่ปุ่นมาก : ทรัพย์สินทางปัญญา (2,500 ล้านปอนด์) บริการทางการเงิน (2,400 ล้านปอนด์)

UK-Japan CEPA จะก่อให้เกิดประโยชน์ต่อ UK ดังนี้

- มูลค่าการค้าระหว่าง UK-Japan เพิ่มขึ้น 15,200 ล้านปอนด์ในช่วง 15 ปีข้างหน้า
- ค่าแรง (wages) เพิ่มขึ้นราว 800 ล้านปอนด์
- ราคาสินค้าที่ UK นำเข้าจากญี่ปุ่นลดลงจากการลดหรือยกเลิกภาษีขาเข้า ทำให้ผู้บริโภคได้รับประโยชน์จากราคาสินค้าที่ถูกลง และผู้ประกอบการมีต้นทุนการผลิตลดลง
- ธุรกิจ SMEs และผู้ประกอบการ UK ที่ส่งออกสินค้า-บริการไปญี่ปุ่นที่มีอยู่มากกว่า 8,000 รายได้รับความสะดวกทางด้านการค้าและพิธีการศุลกากร การให้บริการทางด้านธุรกิจ การเงิน การโทรคมนาคม การค้าดิจิทัล และทรัพย์สินทางปัญญา

ข้อมูลการค้าอาหาร-สินค้าเกษตรระหว่าง UK-Japan

จากข้อมูลสถิติ EUROSTAT ปี 2562 การค้าอาหาร-สินค้าเกษตรระหว่าง UK และญี่ปุ่นมีมูลค่ารวมทั้งสิ้น 439 ล้านยูโรหรือคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 0.5 เทียบกับมูลค่าการค้าทั้งหมดของ UK โดย UK ได้เปรียบดุลการค้าอาหาร-สินค้าเกษตรกับญี่ปุ่นคิดเป็นมูลค่าเกือบ 320 ล้านยูโร

อาหาร-สินค้าเกษตร	มูลค่า (ล้านยูโร)	คิดเป็นสัดส่วน (%) เทียบกับมูลค่าทั้งหมด
UK ส่งออกไปญี่ปุ่น	379	1.3
UK นำเข้าจากญี่ปุ่น	60	0.1
มูลค่าการค้ารวม	439	0.5

อาหาร-สินค้าเกษตรที่ UK ส่งออกไปญี่ปุ่นมาก ได้แก่ วิสกี้ (170 ล้านยูโร) มอลต์ (41 ล้านยูโร) ม้าสำหรับทำพันธุ์ (16 ล้านยูโร) กาแฟคั่วแล้ว (13 ล้านยูโร) อาหารสุนัขและแมว (12 ล้านยูโร) และปลาแซลมอนแอตแลนติก (10 ล้านยูโร)

อาหาร-สินค้าเกษตรที่ UK นำเข้าจากญี่ปุ่นมาก ได้แก่ ซอสและของปรุงแต่งสำหรับทำซอส (9 ล้านยูโร) เนื้อวัว (5 ล้านยูโร) ซอสถั่วเหลือง (5 ล้านยูโร) ม้าสำหรับทำพันธุ์ (4 ล้านยูโร) เครื่องดื่มที่ได้จากการหมัก เช่น สาเก (3 ล้านยูโร) และวิสกี้ (2.5 ล้านยูโร)

UK-Japan CEPA จะก่อให้เกิดประโยชน์ต่อภาคเกษตร UK ดังนี้

(1) ลดหรือยกเลิกภาษี

อัตราภาษีขาเข้าของอาหาร-สินค้าเกษตรที่สำคัญหลายรายการที่ UK ส่งไปประเทศญี่ปุ่นจะค่อยๆ ถูกปรับลดลงหรือยกเลิกไป (เช่น เนื้อวัว เนื้อหมู ปลาแซลมอน สวีทบิสกิต กาแฟ) ส่วนสินค้าบางรายการได้รับการยกเว้นภาษีหรือถูกเก็บภาษีในอัตราร้อยในโควตาจำกัด (เช่น เนยแข็ง ขาผลิตภัณฑ์จากข้าวสาลี) ซึ่งช่วยเพิ่มโอกาสเข้าถึงตลาด

สินค้า	Japan MFN Tariff	UK-Japan CEPA Tariff
เนื้อวัว	38.5%	ลดลงเหลือ 9% ภายในปี 2576
ปลาแซลมอน	3.5%	0% ทันทีที่ข้อตกลงเริ่มบังคับใช้
เนื้อหมู	4.3% สำหรับเนื้อหมูชิ้นส่วนที่มีราคาสูง	ลดลงเหลือ 0% ภายใน 9 ปี
บิสกิต	20.4% (สวีทบิสกิต)	ลดลงเหลือ 0% ภายใน 11 ปี
Blue cheese/ Cheddar Cheese	29.8%	0% ตั้งแต่ปี 2576 เป็นต้นไป ภายในปริมาณจำกัด (TRQ restrictions)
กาแฟคั่ว	12%	0% ทันทีที่ข้อตกลงเริ่มบังคับใช้
ชาดำ	12%	0% ตั้งแต่ปี 2566 เป็นต้นไป
มอลต์	21.3 เยน/กิโลกรัม	รับรองว่าการนำเข้ามอลต์จาก UK จะอยู่ภายใต้โควตาปลอดภาษีรวม (duty-free global TRQ)

(2) การคุ้มครองสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ (Geographical Indications)

CEPA มุ่งขยายการคุ้มครองสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ของอาหาร-สินค้าเกษตร-เครื่องดื่ม UK ให้เพิ่มขึ้นจากปัจจุบัน 7 รายการ เป็นมากกว่า 70 รายการ อาทิ สปาร์คคิงไวน์จากอังกฤษ เนื้อแกะจากเวลส์ มันฝรั่งเจอร์ซีรอยัล ฯลฯ ซึ่งจะช่วยคุ้มครองสินค้าที่มีชื่อเสียงของ UK ในตลาดญี่ปุ่น

(3) กฎว่าด้วยถิ่นกำเนิดของสินค้า (Rule of Origin)

การเปลี่ยนแปลงและยกเลิกข้อกำหนดบางประการที่เกี่ยวกับกฎว่าด้วยถิ่นกำเนิดของสินค้าตามข้อตกลง CEPA ทำให้สินค้าที่ UK ส่งออกไปญี่ปุ่นได้รับประโยชน์ด้านภาษีเพิ่มขึ้นราว 88.2 ล้านปอนด์ (ราว 98 ล้านยูโร) นอกจากนี้ ข้อตกลง CEPA ยังยินยอมให้สินค้าที่ผลิตใน UK ใช้วัตถุดิบจาก EU และยังคงได้รับสิทธิประโยชน์จากการลดหย่อนหรือยกเว้นภาษีตามกฎว่าด้วยถิ่นกำเนิดของสินค้า ซึ่งจะก่อให้เกิดประโยชน์ต่อภาคอุตสาหกรรมอาหารของ UK เช่น การผลิตสัตว์น้ำแปรรูป อาหารแปรรูป และอาหารสัตว์เลี้ยง ซึ่งต้องพึ่งพาวัตถุดิบที่นำเข้าจาก EU มาก

(4) ลดปัญหาการปลอมแปลงสินค้า

ญี่ปุ่นและ UK ตกลงจะร่วมมือกันต่อสู้กับปัญหาการปลอมแปลงสินค้าที่มีมูลค่าสูง (เช่น ไวน์และสุรา) ผ่านการแลกเปลี่ยนข้อมูล ประสบการณ์ และแนวทางปฏิบัติที่ดีในการป้องกันและขจัดการจงใจบิดเบือนรหัสกำกับสินค้า (lot identification codes) ซึ่งจะช่วยให้การติดตามและตรวจสอบความถูกต้องสินค้ามีประสิทธิภาพมากขึ้น และปกป้องสินค้าที่มีชื่อเสียงของ UK ไม่ให้ถูกปลอมแปลง (เช่น สก๊อตซ์วิสกี้)

(5) ความปลอดภัยอาหาร

มาตรการสุขอนามัยและสุขอนามัยพืช (SPS) ที่เกี่ยวข้องกับความปลอดภัยอาหาร สุขอนามัยสัตว์และการคุ้มครองพันธุ์พืชจะยึดตามข้อตกลงที่กำหนดโดย WTO และ EU-Japan EPA นอกจากนี้ ข้อตกลง CEPA มุ่งพัฒนาความโปร่งใส (เช่น กฎระเบียบความปลอดภัยอาหารของญี่ปุ่นต้องถูกแปลไว้เป็นภาษาอังกฤษ) และเร่งให้กระบวนการพิจารณาอนุญาตนำเข้าอาหาร-สินค้าเกษตรจาก UK รวดเร็วมากขึ้น

(6) การทำเกษตรอย่างยั่งยืน

ญี่ปุ่นและ UK จะสืบสานความร่วมมือในการสนับสนุนทำเกษตรอย่างยั่งยืน เช่น การแลกเปลี่ยนข้อมูลด้านเทคนิค แนวทางปฏิบัติในการบริหารจัดการทางการเกษตรที่ดี การทำเกษตรอย่างมีประสิทธิภาพ การผลิตอาหารที่มีคุณภาพสูง ปลอดภัยและยั่งยืน รวมทั้งตกลงจะจัดตั้งคณะกรรมการความร่วมมือด้านการเกษตร (Committee on Cooperation in the Field of Agriculture) เพื่อหารือร่วมกันในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับความร่วมมือในการผลิต และเทคโนโลยีด้านอาหาร-การเกษตร

(7) ประโยชน์ต่อผู้บริโภค

UK ตกลงจะปรับลดหรือยกเลิกภาษีนำเข้าอาหาร-สินค้าเกษตรหลายรายการจากญี่ปุ่น ซึ่งจะทำให้ผู้บริโภค UK ได้รับประโยชน์จากราคาอาหารที่นำเข้าจากญี่ปุ่นถูกลง (เช่น เส้นอูด้ง ส้มยูสุ ปลาทูน่าครีบน้ำเงิน ซอสถั่วเหลือง เนื้อโอบะ) นอกจากนี้ ผู้บริโภคก็ยังมีใจได้ว่าอาหาร-สินค้าเกษตรที่นำเข้าจากญี่ปุ่นผลิตภายใต้มาตรฐานคุณภาพ ความปลอดภัยอาหารและสวัสดิภาพสัตว์ที่สอดคล้องกับมาตรฐานระดับสูงของ UK

โดยสรุปแล้ว ข้อตกลง UK-Japan CEPA เป็นข้อตกลงการค้าเสรีฉบับแรกของ UK ในฐานะ independent trading nation โดยมีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 1 ม.ค.64 เป็นต้นไป ซึ่งจะช่วยรักษาขีดความสามารถในการแข่งขันของสินค้า-บริการจาก UK ในประเทศญี่ปุ่น รับรองการเข้าถึงตลาด และรักษาสีทธิประโยชน์ที่ UK เคยได้รับ EU-Japan EPA

ข้อตกลง CEPA จะช่วยกระตุ้นการค้ากับประเทศญี่ปุ่นให้เพิ่มขึ้นราว 15,200 ล้านดอลลาร์ในช่วง 15 ปีข้างหน้า UK's GDP เพิ่มขึ้นร้อยละ 0.07 และค่าจ้างแรงเพิ่มขึ้น 800 ล้านดอลลาร์ โดยสินค้าที่ UK ส่งออกไปญี่ปุ่นมากกว่าร้อยละ 99 จะได้รับการยกเว้นภาษี (tariff-free) ส่วนภาษีขาเข้าของสินค้าจากญี่ปุ่นหลายรายการก็จะถูกปรับลดลงหรือยกเลิกเช่นกัน ข้อตกลง CEPA ยังก่อให้เกิดประโยชน์ด้านการขจัดอุปสรรคทางการค้าที่ไม่ใช่ภาษี การพัฒนากฎระเบียบการค้าในตลาดดิจิทัล การบริการทางการเงิน และกฎว่าด้วยถิ่นกำเนิดของสินค้าให้ชัดเจนมากขึ้น ซึ่งจะทำให้การค้าและการลงทุนคล่องตัว เพิ่มการจ้างงานและกระตุ้นเศรษฐกิจของทั้งสองฝ่ายให้เติบโต

สำหรับภาคเกษตร UK นอกจากได้รับประโยชน์จากการลดหย่อนหรือยกเว้นภาษี (เช่น เนื้อหมู เนื้อวัว ปลาแซลมอน) และการนำเข้าในอัตราภาษีต่ำภายใต้โควตาแล้ว (เช่น มอลต์ เนยแข็ง) ซึ่งจะช่วยเพิ่มการส่งออกและโอกาสทางการตลาดของสินค้า UK ข้อตกลง CEPA ยังครอบคลุมเรื่องขยายการคุ้มครองสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ของอาหาร-สินค้าเกษตร ผ่อนคลายข้อจำกัดด้านกฎระเบียบและกฎว่าด้วยแหล่งกำเนิดของสินค้า (โดยอนุญาตให้สินค้าที่ผลิตใน UK สามารถใช้วัตถุดิบที่นำเข้าจาก EU ได้) ส่งเสริมความร่วมมือในการต่อสู้กับปัญหาการปลอมแปลงสินค้า และความร่วมมือในการสนับสนุนการทำเกษตรอย่างยั่งยืน อย่างไรก็ตาม ข้อตกลง CEPA จะก่อให้เกิดผลดีต่อภาคเกษตร UK มากกว่าญี่ปุ่น เพราะมูลค่าการส่งออกอาหาร-สินค้าเกษตรจาก UK ไปตลาดญี่ปุ่นสูงกว่ามาก

